

ZDRUŽENI NARODI

Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah

CCPR/CO/84/SVN

25. julij 2005

Izvirnik: ANGLEŠKI

ODBOR ZA ČLOVEKOVE PRAVICE
84. zasedanje

**OBRAVNAVA POROČIL, KI JIH DRŽAVE POGODBENICE ODDAJO PO 40.
ČLENU PAKTA**

Sklepne ugotovitve Odbora za človekove pravice

SLOVENIJA

1. Odbor je 14. in 15. julija 2005 na 2288. in 2289. zasedanju (CCPR/C/SR.2288 in 2289) obravnaval drugo periodično poročilo Slovenije (CCPR/SVN/2004/2) ter 25. julija 2005 na 2302. zasedanju (CCPR/C/SR. 2302) sprejel naslednje sklepne ugotovitve.

A. Uvod

2. Odbor je zadovoljen, da je Slovenija oddala svoje drugo periodično poročilo, in hkrati obžaluje, da je to storila s sedemletno zamudo. Odbor ceni dialog s pristojno delegacijo države pogodbenice. Prav tako je zadovoljen s podrobnimi pisnimi in ustnimi odgovori delegacije na njegova vprašanja in pripombe.

B. Pozitivni vidiki

3. Odbor je zadovoljen z napredkom, ki ga je država pogodbenica dosegla pri reformah od osamosvojitve junija 1991, predvsem sprejetje demokratične ustave decembra 1991 in njenih nedavnih sprememb, s katerimi želi država pogodbenica okrepiti varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

4. Odbor je zadovoljen, da se določbe pakta uporabljajo neposredno kot del notranjega pravnega reda in da jih neposredno izvajata vrhovno in ustavno sodišče.

5. Odbor je zadovoljen, da skuša država pogodbenica z naslednjimi ukrepi izboljšati varstvo in spodbujanje človekovih pravic:

(a) ustanovitev institucije Varuha človekovih pravic januarja 1995;

(b) ustanovitev Urada za enake možnosti leta 2001 in vzpostavitev funkcije zagovornice enakih možnosti žensk in moških; in

(c) ustanovitev Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi decembra 2001 in sprejetje Akcijskega načrta Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje od leta 2004 do vključno leta 2006.

6. Odbor je zadovoljen, da je država pogodbenica sprejela in/ali spremenila zakonodajo, ki se nanaša na varstvo in uresničevanje človekovih pravic, med drugim Kazenski zakonik Republike

Slovenije, Zakon o kazenskem postopku, Kodeks policijske etike in Zakon o enakih možnostih žensk in moških.

C. Glavna vprašanja in priporočila

7. Odbor je zaskrbljen zaradi visoke stopnje nasilja v družini in obžaluje pomanjkanje posebnih zakonskih določb in vladnih programov za boj proti nasilju v družini, njegovo preprečevanje in izkoreninjenje (3. člen pakta).

Država pogodbenica bi morala sprejeti in izvajati ustrezne zakone in politiko za preprečevanje nasilja nad ženskami, zlasti nasilja v družini, in učinkovit boj proti njemu; sprejeti in izvajati bi morala tudi programe za pomoč žrtvam nasilja. Za večjo ozaveščenost javnosti bi morala začeti izvajati medijske kampanje in izobraževalne programe.

8. Odbor je zaskrbljen zaradi deleža žensk, ki se vključujejo v javne zadeve. Odbor je zaskrbljen tudi, ker je število žensk v politiki in gospodarstvu države pogodbenice še naprej nesorazmerno nizko, zlasti na višjih položajih v javni upravi (3. in 26. člen).

Država pogodbenica bi morala sprejeti potrebne pravne in praktične ukrepe za spodbujanje dejanskega vključevanja žensk v javne, politične in gospodarske zadeve.

9. Odbor je zaskrbljen zaradi prijavljenih primerov slabega ravnanja uslužbencev organov pregona, pomanjkanja podrobnih preiskav in primernih kazni za odgovorne uslužbenke ter neplačevanja odškodnin žrtvam. Odbor je ravno tako zaskrbljen, ker pravna pomoč osebam, ki je ne morejo plačati, ni nujno dostopna že od priprtja (7. člen).

Država pogodbenica bi morala primerno ukrepati, da bi preprečila in kaznovala vsakršno slabo ravnanje uslužbencev organov pregona in da bi zagotovila pravno pomoč vsem osebam od priprtja ter hitro, temeljito, neodvisno in nepristransko preiskavo vseh domnevnih kršitev človekovih pravic. Storilce takih dejanj bi morala kazensko preganjati, zagotoviti, da so za svoja kazniva dejanja primerno kaznovani, in žrtvam zagotoviti učinkovita pravna sredstva, vključno z odškodnino.

10. Odbor sicer priznava prizadevanja države članice, da dodeli status osebe s stalnim prebivališčem v Sloveniji ali slovensko državljanstvo državljanom republik nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki živijo v Sloveniji, vendar je še vedno zaskrbljen zaradi oseb, ki še vedno ne morejo urediti svojega položaja v državi pogodbenici (12. in 13. člen).

Država pogodbenica bi si morala prizadevati za ureditev pravnega statusa vseh državljanov naslednic Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki trenutno živijo v Sloveniji; prav tako bi morala olajšati pridobitev slovenskega državljanstva vsem, ki želijo postati državljani Republike Slovenije.

11. Odbor priznava, da si država pogodbenica prizadeva za obravnavo trgovine z ženskami in otroki ter boj proti njej, vendar je še vedno zaskrbljen zaradi tega pojava in pomanjkanja mehanizmov za preprečevanje take trgovine in zaščito žrtev ter programov rehabilitacije (3., 8., 24. in 26. člen).

Država pogodbenica bi morala še naprej krepiti ukrepe za boj proti trgovini z ženskami in otroki ter storilce kazensko preganjati in kaznovati. Vse žrtve trgovine z ljudmi bi morala zaščititi in jim zagotoviti zavetišče ter jim na ta način olajšati pričevanje proti odgovornim osebam. Ravno tako bi morala oblikovati programe za preprečevanje trgovine z ženskami in otroki in rehabilitacijo žrtev.

12. Odbor upošteva prizadevanja države pogodbenice za zmanjšanje sodnih zaostankov s sprejetjem strategij, kot je Projekt Herkules, vendar ga še vedno skrbi, ker je sodnih zaostankov v nekaterih vrstah primerov vse več (14. člen).

Država pogodbenica bi morala dodatno zmanjšati sodne zaostanke, vsakomur jamčiti dostop do pravnega varstva in zagotoviti, da se vsem pridržanim sodi čim hitreje.

13. Odbor je zaskrbljen zaradi sovražnega govora in nestrpnosti v javnosti, ki se občasno pojavljata v nekaterih medijih države pogodbenice (20. člen).

Država pogodbenica bi morala sprejeti stroge ukrepe za preprečevanje in prepoved zagovarjanja sovraštva in nestrpnosti, ki pomeni prepovedano napeljevanje k sovraštvu in nestrpnosti; prav tako bi morala izvajati določbe 20. člena.

14. Odbor je zaskrbljen zaradi pomanjkanja informacij o zlorabljanju, izkoriščanju in trpinčenju otrok v državi pogodbenici (23. in 24. člen).

Država pogodbenica mora učinkoviteje ukrepati proti zlorabi, izkoriščanju in trpinčenju otrok ter bolje ozaveščati javnost o otrokovih pravicah.

15. Odbor je zaskrbljen zaradi primerov prijavljenega zanemarjanja mladoletnikov brez spremstva, ki prosijo za azil ali nezakonito prebivajo na ozemlju države pogodbenice. Prav tako je zaskrbljen, ker so nekateri otroci ob rojstvu prijavljeni brez državljanstva (24. člen), pri čemer se zaveda, da prijava rojstva ni enaka podelitvi državljanstva.

Država pogodbenica bi morala oblikovati posebne postopke, s katerimi bi poskrbela za potrebe otrok brez spremstva in branila njihove koristi med priseljevanjem in z njim povezanimi postopki. Vsakemu otroku bi morala zagotoviti pravico do pridobitve državljanstva.

16. Odbor je zaskrbljen zaradi razlikovanja med t. i. avtohtonimi (prvotnimi) in neavtohtonimi (novimi) romskimi skupnostmi v državi pogodbenici (26. in 27. člen).

Država pogodbenica bi morala razmisliti o odpravi diskriminacije romske skupnosti, ki temelji na statusu, in vsem pripadnikom romske skupnosti zagotoviti nediskriminatoren status, izboljšati njihove življenjske razmere in spodbuditi njihovo vključevanje v javno življenje.

17. Odbor je seznanjen z ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer romske skupnosti, vendar je kljub temu zaskrbljen, ker je ta še vedno tarča predsodkov in diskriminacije, še zlasti ko gre za zdravstveno varstvo, izobraževanje in zaposlitev, kar negativno vpliva na celovito uresničevanje njenih pravic po paktu (2., 26. in 27. člen).

Država pogodbenica bi morala sprejeti vse ukrepe, potrebne za zagotavljanje dejanskega uresničevanja pravic Romov po paktu, in sicer z izvajanjem in izboljšanjem ukrepov za preprečevanje in obravnavanje diskriminacije ter resnega socialnega in ekonomskega položaja Romov.

18. Odbor državo pogodbenico prosi, da javnost seznanj z drugim periodičnim poročilom in temi sklepnimi ugotovitvami v vseh ustreznih jezikih in da nevladne organizacije, ki delujejo v državi, seznanj z naslednjim periodičnim poročilom, preden ga predloži odboru.

19. V skladu s petim odstavkom 71. člena poslovnika odbora bi morala država pogodbenica v enem letu zagotoviti ustrezne informacije o oceni razmer in izvajanju priporočil odbora iz 11. in 16. odstavka.

20. Odbor državo pogodbenico prosi, naj v naslednje poročilo, ki naj bi ga oddala do 1. avgusta 2010, vključi informacije o preostalih priporočilih in celotnem paktu.